

Ohrozí brexit bezpečnost Velké Británie?

26.6.2016 ČT 24 str. 7 21:05 Horizont

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Co by řekl na brexit agent Jejího veličenstva 007? To zatím nevíme, ale co říkají jiní agenti a **bezpečnostní experti** a ti výsledku referenda většinou netleskají.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Británie riskuje ztrátu **mezinárodní** spolupráce v boji proti terorismu, říká to Nigel Inkster, který se zabývá kybernetickou bezpečností v konfliktech budoucnosti. Tradiční vztahy v **Evropské unii** pokládá za pilíř bezpečnosti každodenní. Oceňuje sdílení velkých souborů dat o elektronické komunikaci a pohybu osob.

Nigel INKSTER, bývalý šéf výzvědných služeb a operací MI6

Tyto soubory dat se sdílejí díky evropské legislativě, a pokud by Británie měla Unii opustit, ztratila by k databázím automatický přístup.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Komunita **bezpečnostních služeb** se vůbec kloní spíše k setrvání Británie v Unii, jak s gusem zdůrazňují odpůrci brexitu.

Ruth DAVIDSONOVÁ, vůdkyně skotských konzervativců /zdroj: BBC News/

Když šéf služby GCHQ říká, že jsme ve větším bezpečí v **EU**, poslechnu je. Když šéf Europolu, který je Brit, říká, že jsme ve větším bezpečí v **EU**, poslechnu ho. Když šéfové Mi5 a Mi6 říkají, že je bezpečněji v **EU**, poslechnu je.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

A pak je tu britský vliv v zahraničí. Podle bývalého premiéra Johna Majora by brexit Británii oslabil třeba ve vztahu k Rusku po anexi Krymu a vypuknutí nepokojů na východě Ukrajiny.

John MAJOR, bývalý britský premiér, pro setrvání v Unii

Kdybychom my, Britové, sami uvalili sankce proti Rusku, dalo by to prezidentu Putinovi stejný důvod k zamyšlení jako sankce uvalené 500 miliony Evropanů? Odpověď je záporná.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Země "28" spolupracují na shromažďování a analýze dat pro boj s terorismem. Británie by podle expertů měla dělat vše proto, aby se žádný z kanálů této spolupráce neuzavřel.

Nigel INKSTER, bývalý šéf výzvědných služeb a operací MI6

Existuje tendence brát jako samozřejmost období skoro bezprecedentního míru a bezpečnosti v Evropě, tedy západní Evropě, které trvá nejméně 70 let. To není nějaký přírodní úkaz, na tom se musí tvrdě pracovat.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Platí to prý zejména v době, kdy není vyloučené, že by se **Spojené státy** po prezidentských volbách mohly přiklonit k většímu izolacionismu. Milada McGrathová, **Česká** televize.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A opět do **Brna** zdravím **bezpečnostního analytika** Lukáše Dyčku. Dobrý večer.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Dobrý večer.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

V úvodu jsme mluvili o bezpečnosti Velké Británie, ale co bezpečnost zbytku Evropy. Zvýší nebo sníží ji brexit?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Já myslím, že v krátkodobém horizontu tam žádná velká změna cítit nebude, každopádně, kdo by měl mít obavu, jsou hlavně Poláci, případně pobaltské státy za prvé proto, že to referendum bylo do značné míry motivováno strachem z přistěhovalců, ale přistěhovalců z těchto zem, no, a za druhé, protože Britové udělali to, co v podstatě udělali v roce 38, dali najevo východní Evropě a střední Evropě také, že se o ní vlastně nezajímají. Tady z tohoto já bych měl obavu, obavy by měly mít také ale **Spojené státy**, protože ztrácejí vlastně svoje předpolí v **Evropské unii**, tím byla Velká Británie a já očekávám, že tu roli, kterou hrála Velká Británie, teď možná budou chtít hrát Poláci a budou chtít vlastně nějakým způsobem vykompenzovat ten ztracený vliv **Spojených států** přes Velkou Británii na **Evropskou unii**.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Ovlivní podle vás odchod Velké Británie využívání evropských sil rychlé reakce, protože právě Británie tlačila na to, aby tato role zůstala zachována spíše pro **NATO**?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Máte pravdu, tlačila Velká Británie vždycky se snažila odstraňovat duplicity mezi, řekněme, **Evropskou unii** a **NATO**, na druhou stranu ten koncept battlegroups nebo těch **bojových skupin** je nefunkční sám o sobě a s Velkou Británií vlastně nesouvisí. Když to řeknu hodně lapidárně, většinou ty státy, které vytváří tu battlegroupu, si nejvíce přejí, aby tato battlegroupa nikdy nebyla **nasazena**, protože by nesly velkou část nákladů a třeba v případě zemí Visegrádské čtyřky by to bylo likvidační nehledě na nedostatek přepravních prostředků, takže tyhle ty věci je potřeba oddělit. Britové blokovali na druhou stranu celou řadu jiných věcí, které se týkají evropských schopností. Za prvé to může být třeba European Defence Agency. Pamatuji si teď příklad z podzimu roku 2015, kdy Francouzi po **útocích** v Paříži žádali částečné zvýšení rozpočtu této agentury, Britové tento návrh vetovali. A pamatuji si velice známý případ, kdy **Evropská unie** dlouhodobě chtěla založit vlastní **vojenské velitelství**, Britové právě s odkazem na duplicity mezi **NATO** a **Evropskou unii** tento návrh vetovali, takže odchod Britů paradoxně může společně evropské bezpečnostní a obranné politici pomoci tím, že ji jakýmsi způsobem dynamicky nakopne dopředu.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A ovlivní brexit i jinak spolupráci v **NATO**? Už se mluví o tom, že třeba **Spojené státy** ztratí s odchodem Británie klíčový zpravodajský kanál k informacím z kontinentu?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Ano, to může být pravda, na druhou stranu Britové a **Spojené státy** sdílejí spíše informace mezi sebou, ten vztah na Evropu tam nebyl tak silný. Britové jsou členy takzvaného uskupení Five Eyes spolu s Austrálií, Novým Zélandem, Kanadou a hlavně těmi **Spojenými státy**, takže především pro ty **Spojené státy** to samozřejmě ztráta je, sdílení zpravodajských informací, ale nebude tím hlavním problémem.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A ještě poslední otázka, bude teď pro Spojené království snazší vyhošťovat třeba **teroristy** nebo jiné kriminální osoby, když nebude vázána evropskými pravidly, konkrétně Chartou **základních** práv?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Já předpokládám, že **teroristu** nikam vyhošťovat nebudete, ale zavřete jej a necháte jej velmi dlouho sedět ve vězení, to za první. Za druhé, já si nemyslím, že tady v této oblasti nastane nějaký velký problém. Lapidárně řečeno znovu já si myslím, že ve chvíli, kdy Britové odejdou z **Evropské unie**, tak velmi rychle celou řadu těch dohod, které v **Evropské unii** fungují, oni naváží na bilaterální bázi, to znamená, s velkými aktéry v **Evropské unii**, Německem, Francií, předpokládám také s Polskem navážou bilaterální smlouvy, které jim umožní dělat v podstatě to, co dělali doteď. A otázka je potom, jak tyto smlouvy budou fungovat mezi menšími zeměmi třeba jako jsme my nebo jsou to pobaltské země, a já si myslím, že tam Britové tak velký důraz klást nebudou.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Lukáš Dyčka, děkujeme.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Díky.